

Mellan Västerås och Bålsta fanns det för många år sedan lokal tågtrafik. Som exempel stannade tågen från Västerås C år 1950 i Tillberga, Tortuna, Orresta, Lundby, Enköping, Grillby, Ekolsund och Krägga före ankomst i Bålsta. Denna lokaltrafik på spår är numera nedlagd sedan många år och ersatt med busstrafik. Denna busstrafik visar, tillsammans med att flera av orterna har över 1000 innevånare, att det finns resandeunderlag att återuppta lokal tågtrafik, se nedan under ”Dagens situation”

Jag, Birger Tiberg, är civilingenjör, med järnvägsintresse sedan barnsben och uppvuxen i Sverige, men flyttade 1980 till Schweiz, där jag nu är bosatt. Efter min pensionering engagerar jag mig aktivt i svensk järnvägs-politik, bl.a. med flera konkreta förslag till hur trafiken kan återupptas på ett urval nedlagda järnvägar.

Dagens situation (2018)

Regiontåg var 30e - 60e minut Västerås – Enköping – Bålsta - Sundbyberg – Stockholm

Lokal busstrafik Västerås - Bålsta

[Linje 21](#) Tillberga – Västerås (-Skultuna): 20-60 min trafik M-F, 30-60 min trafik L,S

[Linje 24](#) Västerås - Orresta/Tortuna: 60-120 min trafik M-F, 120 min-trafik L,S

[Linje 310](#) Bålsta – Krägga – Bålsta: 9 turer M-F, 2 turer L,S

[Linje 803](#) Enköping – Bålsta: 60-min trafik M-S

Grillby – Bålsta ca. var 60e min med bussbyte

Grillby – Enköping ca. var 60e min med eller utan bussbyte

Krägga – Enköping ca. var 60e min, med bussbyte i Bålsta

Lokal biltrafik (bilar per dag), enligt Vägtrafikstatistik

Västerås – Tillberga 2940

Västerås – Tortuna 1680

(Västerås-) Orresta 2 x 310

På övriga sträckor går det inte att särskilja lokal och långväga biltrafik

Innevånare enligt Wikipedia

Västerås tätort 122 000 (ökar)

Hökåsen 3 000 (konstant)

Tillberga 2 140 (konstant)

Tortuna 420 (stagnerande)

Orresta 130

Kärsta 230 (minskar)

Tibble och Lundby: innevånarantal obekant

Enköping 23 300 (ökar)

Grillby 1 030

Ekolsund 80

Krägga 600 (ökar starkt)

Bålsta 13 400 (konstant)

Bansträckning

Mellan Västerås och ett ställe öster om Orresta finns en ny dubbelspårig bana, medan resten av gamla banan mot Stockholm är upprustad och utbyggd till dubbelspår. Hela sträckan till Kungsängen har numera dubbelspår, med sth nästan genomgående 200 km/h, se [Linjeboken](#). Den gamla banan Västerås – Tillberga finns kvar och används för trafiken till Sala. Tillberga – Tortuna finns också kvar, men utan anslutning till den nya banan vid Tortuna.

Förslag

Det föreslås här att ansluta den gamla banan vid Tortuna till den nya banan, så att lokaltåg kan köras Västerås – Tillberga – Eskilstuna – Bålsta. Dessa lokaltåg får stopp på mellanstationerna Hökåsen, Tillberga, Tortuna, Orresta/Kärsta, Lundby/Tibble, Enköping, Grillby och Krägga. I Bålsta finns direkt anslutning till och från Stockholm. Att köra de relativt små lokaltågen direkt till Stockholm anses mindre intressant, då banan öster om Bålsta-Kungsängen redan har tät trafik med långa tågsätt, så att ett mindre lokaltåg snarare skulle störa trafiken på detta avsnitt.

På kartan nedan är de nya hållplatserna inritade

- Nuvarande station
- Ny hållplats/station

För att kunna genomföra förslaget erfordras ett antal om/nybyggnader:

Nya plattformar m.m. i Hökåsen, Tillberga, Tortuna, Tibble, Grillby och Krägga. För dessa kan man eventuellt använda de platser där plattformarna en gång låg.

I Orresta behövs dock helt nya plattformar m.m, se nästa sida

Fördelar med förslaget

Med detta förslag fås mycket bättre förbindelser från Hökåsen-Tillberga till Enköping-Stockholm. Vidare bättre förbindelser från Tortuna till Västerås och till Enköping-Stockholm samt mycket bättre förbindelser från Grillby och Krägga till Enköping och Bålsta-Stockholm. Småorterna Orresta, Kärsta och Lundby/Tibble skulle få mycket bättre förbindelser åt båda hållen, vilket skulle vara positivt för dessa orter

I praktiken fås med det nya lokaltåget och fjärrtåget hela dagen en förbindelse varje halvtimme Västerås-Eskilstuna, se tidtabellsförslaget

Tidtabellsförslag

Tidtabellsförslaget på sidan 4 bygger på aktuell tidtabell, som kompletterats med tiderna för det nya lokaltåget. De nya lokaltågen kör i maximalt 140 km/h. De anslutande lokaltågen mot Stockholm stannar i Bro, Kungsängen, Kalhäll, Jakobsberg, Barkaby, Spånga, Sundbyberg och Odenplan före Stockholm C. På grund av den asymmetriska tidtabellen Bålsta – Kungsängen är förslaget upplagt så att lokaltågen från Västerås fortsätter till Kungsängen för att få direkt anslutning. Åt andra hållet utgår lokaltågen från Bålsta för att köra till Västerås.

Fordon

Som fordon räcker mindre motorvagnståg, som begagnade: X11. Regina 2-delad, X40 tvådelad
Det kan också sättas in nya tågsätt, t.ex. från Stadler Rail

Nya plattformar m.m. i Orresta

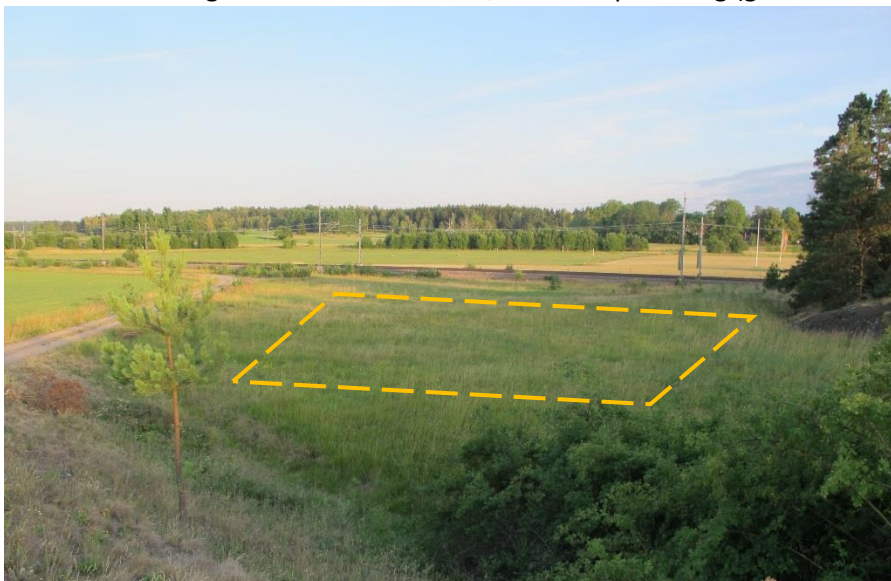
- perrong 200 m lång
- ny gångväg
- gångtunnel
- bilparkering (park and ride) 75 x 40 m
- cykelparkering 30 x 15 m
- väg till bilparkering

Bild som visar dagens utseende i Orresta, där en bilparkering (gul streckad rand) föreslås.

Tidtabellsförslag

		NYTT	extra		ny extra	
Örebro C	fr					..58
Fagersta	t		..17			
Eskilstuna	t			..52		
Västerås C	t		..15	..25		..47
Västerås C	fr	..12	..18	..28	..44	..49
Hökåsen	fr	..1749	...
Tillberga	fr	..2153	...
Sala	t			..54		
Tortuna	fr	..2758	...
Orresta	fr	..31			..03	
Lundby	fr	..36			..08	
Enköping	t	..41	..33		..13	..03
Enköping	fr	..43	..34		..15	..04
Grillby	fr	..49			..21	
Krägga	fr	..56			..28	
Bålsta	t	..00	..45		..32	..15
Bålsta	fr	..01	..46		..33	..16
Bro	fr	..07			..40	
Kungsängen	t	..11			..44	
Kungsängen	fr	..16			..46	
Stockholm C	t	..44	..17		..14	..46

		NYTT	extra		ny extra	
Stockholm C	fr	..16	..44		..46	..14
Kungsängen	t	..43			..13	
Kungsängen	fr	..44			..14	
Bro	fr	..49			..19	
Bålsta	fr	..55	..12		..25	..40
Bålsta	fr	..00	..13		..27	..41
Krägga	fr	..04			..32	
Grillby	fr	..11			..39	
Enköping	t	..17	..26		..45	..54
Enköping	fr	..18	..27		..47	..55
Lundby	fr	..25			..53	
Orresta	fr	..30			..57	
Tortuna	t	..3503	...
Sala	t			..05		
Tillberga	fr	..3907	...
Hökåsen	fr	..4412	...
Västerås C	t	..48	..45	..30	..16	..10
Västerås C	fr			..35	..45	..13
Eskilstuna	t			..07		
Fagersta	t				..40	
Örebro C	t					..03

..14 betyder att tåget avgår 14 min efter varje hel timme, analogt för alla tidsangivelser

tidsangivelse kursivt i blått fält betyder anslutande tåg

svart fjärrtåg, kör varje timme Örebro-Stockholm och Eskilstuna-Sala

extra fjärrtåg kör endast i högtrafik

NYTT nytt lokaltåg, kör varje timme

ny extra nytt lokaltåg, kör endast i högtrafik

... tåget kör annan väg | tåget stannar inte

Vidare utveckling

Det har framkommit förslag på återuppbyggnad, delvis på den gamla banvallen, av järnvägsförbindelsen Enköping – Uppsala, för direkttrafik Västerås – Uppsala. Om denna realiseras öppnar sig nya möjligheter för goda tågförbindelser norr om Mälaren:

Det nuvarande fjärrtåget Örebro – Västerås – Enköping – Stockholm behålls, men kanske med en något ändrad tidtabell.

Det på sidan 4 presenterade nya lokaltåget Västerås – Tillberga – Enköping – Bålsta/Kungsängen ändras att köra Västerås – Tillberga – Enköping – Uppsala. I Enköping goda bytesmöjligheter till och från fjärrtåget Örebro – Stockholm, så att det blir möjligt att med ett byte åka Örebro – Västerås – Enköping – Uppsala och dessutom med ett byte Västerås – Tillberga – Enköping – Stockholm.

Ett nytt fjärrtåg införs (Örebro?-) Västerås – Enköping – Uppsala, med förbindelse med lokaltåg Enköping – Stockholm. För detta förlängs pendeln Stockholm – Kungsängen/Bålsta till Enköping.